

Redegørelse nr. R 13 (29/5 2013)

Folketinget 2012-13

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 29/5 13 om Danmarks digitale vækst 2013.
(Redegørelse nr. R 13).

Erhvervs- og vækstministeren (Annette Vilhelmsen):

1. DET DIGITALE VÆKSTPOTENTIALE: DANSKE STYRKER OG UDFORDRINGER

Virksomheder, som udvikler og leverer digitale produkter og tjenester, yder et vigtigt bidrag til dansk økonomi gennem jobskabelse og vækst. Anvendelsen af IKT og digitale løsninger bidrager samtidig til at forbedre dansk erhvervslivs konkurrenceevne gennem styrket innovation og produktivitet. Endelig åbner IKT mulighed for nye forretningsmodeller og vækstområder.

Virksomhedernes anvendelse af IKT og internettets muligheder i produkter, tjenesteydelser og processer har skabt op mod 10 pct. af væksten i BNP i udvalgte udviklede lande de seneste 15 år og over 20 pct. af væksten inden for de seneste 5 år¹.

Tendensen kan også ses i Danmark, hvor den digitale økonomi er vokset i betydning år for år. Det gennemsnitlige årlige bidrag fra investeringer i IKT stod fra 2000 til 2010 for 37 pct. af den gennemsnitlige vækst i arbejdskraftproduktivitet i den markedsmæssige økonomi i Danmark².

Ny teknologi erstatter ikke bare arbejdskraft eller gør den enkelte medarbejder mere produktiv. For hvert job, der tabes i den digitale økonomi som følge af internettet og digitaliseringen, skabes 2,6 nye job, på grund af de nye muligheder, der opstår³.

¹ McKinsey Global Institute: »Internet matters: The Net's sweeping impact on growth, jobs, and prosperity«. 2011.

² Egne beregninger (Erhvervsstyrelsen). 2013.

³ McKinsey Global Institute: »Internet matters: The Net's sweeping impact on growth, jobs, and prosperity«. 2011.

Internationale undersøgelser

Danmark er generelt placeret blandt de førende lande i internationale undersøgelser. For eksempel er Danmark i 2013 placeret på en ottendeplads i World Economic Forums Networked Readiness Index, der måler og sammenligner udviklingen i godt 140 økonomier. Det er dog et fald fra en fjerdeplads i 2012, og vi er blevet overhalet af lande som Holland, Norge, Schweiz og Storbritannien⁴. Danmark har også en veludviklet digital infrastruktur. Mobildækningen med 3G er på linje med de bedste lande i Europa⁵, og vi er i top 3 blandt OECD-landene målt på antallet af bredbåndsforbindelser pr. 100 indbyggere⁶.

Udfordringer

IKT-erhvervenes andel af den samlede danske eksport er imidlertid faldende, og udviklingen i produktiviteten inden for IKT-erhvervene er stagneret over de senere år. Samtidig er der et stort uudnyttet potentiale for digitalisering og automatisering i dansk erhvervsliv, særligt blandt små- og mellemstore virksomheder (SMV'er). Endelig er der regionale og lokale forskelle i den digitale infrastruktur, og der er fortsat områder, hvor virksomheder og forbrugere ikke kan få den mobilforbindelse eller den bredbåndshastighed, de ønsker.

Med udspillet »Bedre bredbånd og mobildækning i hele Danmark« har regeringen lanceret 22 initiativer, som skal bidrage til, at hele Danmark har en veludbygget digital infrastruktur, så borgere og virksomheder kan få fuldt udbytte af de digitale muligheder.

Vækstteam for IKT og digital vækst

Regeringen har endvidere nedsat et Vækstteam for IKT og digital vækst, som skal komme med anbefalinger til, hvordan den digitale vækst i Danmark kan styrkes.

⁴ World Economic Forum og INSEAD: Global Information Technology Report 2013. Årsagerne til faldet skal findes på tværs af et bredt sæt af indikatorerne i indekset, herunder blandt andet erhvervslivets vurdering af rammebetingelserne for innovation, tilgængelighed af den nyeste teknologi og adgangen til venture kapital, samt vurderingen af integrationen og effekten af IKT i den offentlige sektor såsom uddannelsesområdet og velfærdsområderne.

⁵ Europa-Kommissionen: Digital Agenda Scoreboard 2010.

⁶ Danmark har 38,3 bredbåndsforbindelser pr. 100 indbyggere, OECD. Juni 2012.

Vækstteam for IKT og digital vækst

Regeringens vækstteam for IKT og digital vækst består af 12 erfarne erhvervsledere, iværksættere og videnspersoner fra IKT-området.

Vækstteamet skal komme med bud på, hvordan stærke IKT-erhverv i Danmark kan understøttes, og hvordan danske virksomheder kan styrke deres konkurrenceevne og vækst gennem øget brug af digitalisering. Teamet skal blandt andet se på udfordringer og muligheder skabt af internationaliseringen, på forskning og innovation, kompetencer og uddannelse, på den offentlige sektors indsats i forhold til digitalisering og frisættelse af data, samt på digitalt iværksætteri og anvendelse af IKT i SMV'er.

Vækstteamet forventes at afgive sine anbefalinger til regeringen i efteråret 2013, hvorefter regeringen vil lancere en vækstplan for området med konkrete initiativer til opfølgning på anbefalingerne.

2. IKT-ERHVERVENE: EN BRANCHE MED DIGITALT VÆKSTPOTENTIAL

IKT-erhvervene bidrager i forhold til deres størrelse i høj grad til jobskabelsen, værditilvæksten og investeringerne i dansk erhvervsliv. Desuden spiller disse erhverv en vigtig rolle som drivkraft i forhold til resten af erhvervslivet. De leverer i stort omfang løsninger, som understøtter digitaliseringen i det øvrige erhvervsliv og det offentlige. Mere end 60 pct. af deres produktionsværdi går til input i andre virksomheder⁷. Endelig er virksomhederne i IKT-erhvervene relativt mere innovative end i det øvrige erhvervsliv.

Samtidig har IKT-erhvervene udfordringer blandt andet i forhold til en stagnerende værditilvækst og en vigende eksport. Derudover kan Danmark have en udfordring med at udvikle, tiltrække og fastholde digitale iværksættere og værdiskabende led fra internationale IKT-virksomheder.

IKT-erhvervene yder et vigtigt bidrag til dansk økonomi

IKT-erhvervene i tal

IKT-erhvervene omfattede i 2010 knap 12.000 virksomheder, der producerer og handler med IKT-produkter samt leverer IKT-service og telekommunikation. De beskæftigede knap 83.000 årsværk, hvilket er et fald på 4 pct. siden 2007. Deres andel af det samlede antal virksomheder, årsværk og nettointesteringer har været stigende i perioden 2007-2010.

⁷ Egne beregninger (Erhvervsstyrelsen). 2013.

Tabel 1. IKT-erhvervene i dansk økonomi

	IKT-erhvervene		IKT-erhvervenes andel i pct. af de samlede erhverv*, i alt		
	2007	2010	2007	2010	Udvikling 2007-10
Antal virksomheder	10.121	11.650	4,4	5,2	0,8
Årsværk	86.245	82.890	6,3	7,1	0,8
Omsætning (mio. kr., faste priser 2007)	207.327	173.358	6,6	6,3	-0,3
Eksport (mio. kr., faste priser 2007)	38.108	34.674	5,1	4,5	-0,6
Investeringer, netto (mio. kr., faste priser 2007)	8.213	11.315	5,9	9,9	4,0
Værditilvækst (mio. kr., faste priser 2007)	70.112	67.243	8,5	9,1	0,6
Arbejdsproduktivitet	2007	2010			
IKT-erhvervene (tusinde kr.)	813	811			
Øvrige erhverv (tusinde kr.)	591	615			
*) »Samlede erhverv, i alt« svarer til samlede byerhverv, det vil sige de private erhverv fratrukket primærerhvervene.					
<ul style="list-style-type: none"> - <i>IKT-service</i> er den klart største underbranche med cirka 85 pct. af alle virksomhederne. Branchen dækker over et bredt spektrum af virksomheder fra softwareudvikling og databehandling til konsulentydelse og reparation. Den udgøres af knap 10.000 virksomheder og beskæftiger cirka 48.000. - <i>Engroshandel med IKT-udstyr</i> (computere, software, elektronisk udstyr mv.) udgør 9,5 pct. af IKT-erhvervene. Branchen udgøres af cirka 1.100 virksomheder og beskæftiger cirka 13.000 årsværk. - <i>Telekommunikationsvirksomheder</i> (fast, trådløs, satellit mv.) udgør 3 pct. af de samlede IKT-erhverv, udgør godt 350 virksomheder og beskæftiger cirka 16.000 årsværk. - <i>IKT-industri</i> (fremstilling af computere, elektroniske komponenter mv.) udgør 2,5 pct. af IKT-erhvervene, består af knap 300 virksomheder og beskæftiger cirka 5.500 årsværk. 					

Kilde: Erhvervsstyrelsen på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

IKT-erhvervenes produktivitet

IKT-erhvervene havde en værditilvækst på knap 10 pct. i 2010. Værditilvæksten er dog faldet fra 2007 til 2010, men relativt mindre end værditilvæksten for det samlede erhvervsliv. Andelen af den samlede værditilvækst er steget med 0,6 pct. i perioden, hvilket især skyldes IKT-service, der som den eneste underbranche har haft en stigende værditilvækst (i faste priser).

Arbejdsproduktivitet

Ser man på arbejdsproduktiviteten (værditilvæksten pr. fuldtidsansat) bidrager ansatte i IKT-erhvervene gennemsnitligt med cirka 869.000 kr., særligt trukket af telekommunikationsindustrien. Det er væsentlig højere end gennemsnittet for de øvrige erhverv, som er cirka 659.000 kr. pr. fuldtidsansat⁸.

I perioden fra 2007-2010 har IKT-erhvervene dog oplevet et svagt fald i arbejdsproduktivitet på 0,1 pct., hvor det øvrige erhvervsliv har oplevet en vækst på 1,3 pct. Forklaringen findes formentlig dels i et højere udgangspunkt for IKT-erhvervene, dels at de i perioden frem til og med 2010 ikke har

reduceret arbejdsstyrken i samme grad som det øvrige erhvervsliv.

Samtidig tyder produktivitetstallene på, at de danske IKT-erhverv ikke ligger på niveau med gennemsnittet for EU-landene. Blandt de IKT-relaterede brancher har Danmark kun relative produktivitetsfordele inden for få underbrancher såsom fremstilling af telemateriel samt fremstilling af radio, tv og lignende, når der anvendes internationalt sammenlignelige tal fra EU⁹.

IKT-erhvervene er præget af stor dynamik og innovation

IKT-erhvervene er karakteriseret ved et højt forandringstempo med konstante teknologiske forandringer samt produkter og tjenester, der ofte kan udvikles, markedsføres og afsættes relativt let via digitale kanaler.

Vækstvirksomheder

I 2009 kunne 9,4 pct. af virksomhederne i IKT-erhvervene karakteriseres som vækstvirksomheder¹⁰. Til sammenligning

⁸ Egne beregninger (Erhvervsstyrelsen) på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. 2013.

⁹ Egne beregninger (Erhvervsstyrelsen) på baggrund af tal fra Danmarks Statistik. 2013.

var det kun tilfældet for 3,4 pct. af virksomhederne i det øvrige erhvervsliv.

Innovationsgrad

Virksomhederne i IKT-erhvervene er samtidig relativt innovative. I 2010 var 59 pct. af IKT-virksomhederne innovative sammenlignet med 43 pct. i øvrige byerhverv¹¹. Der har samtidig været en stigning i andelen af innovative IKT-virksomheder siden 2009 (fra 55 til 59 pct.), mens tallet er faldet lidt for det øvrige erhvervsliv (fra 44 til 43 pct.)¹².

¹⁰ Virksomheder med mindst 5 ansatte, som har en gennemsnitlig årlig vækst i antal ansatte på mindst 20 pct. over en treårig periode, betegnes som vækstvirksomheder.

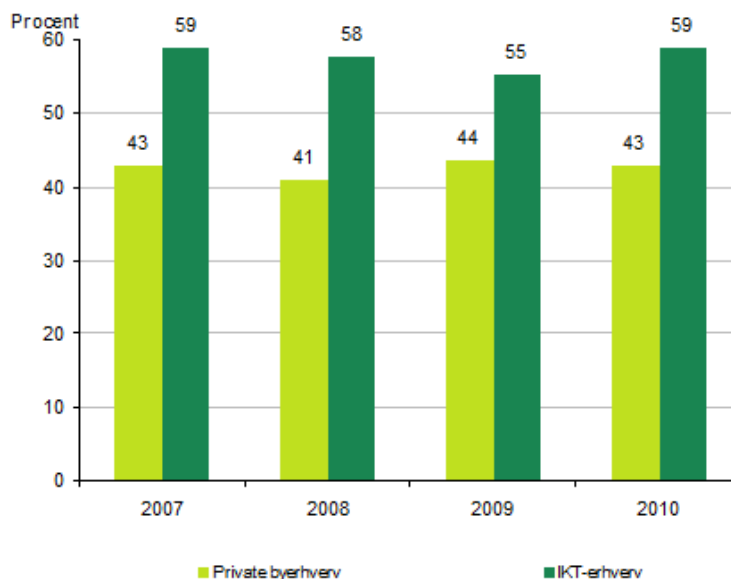
¹¹ Af forskellige årsager er følgende brancher er ikke med i de private byerhverv: Landbrug, fiskeri, energi- og vandforsyning, havne med videre, jernbane- og busdrift, pengeinstitutter, forsikring, almene boligselskaber og offentlig administration med videre.

Særligt inden for telekommunikation og IKT-industri har relativt mange virksomheder innovationsaktiviteter. Innovationsgraden er mindre inden for IKT-service, hvor Danmark også halter efter de andre nordiske lande. I Norge, Finland og Sverige er underbranchen »IT and information services« således blandt de 10 mest innovative brancher, mens dette ikke er tilfældet i Danmark. På andre IKT-relaterede brancheområder, såsom »Telecommunications« og »Electronics«, ligger de danske virksomheder i højere grad på niveau med de øvrige nordiske lande¹³.

¹² Egne beregninger (Erhvervsstyrelsen) på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. 2013.

¹³ Styrelsen for Forskning og Innovation: Productivity Impacts of Business Investment in R&D in the Nordic Countries – A micro-economic analysis. Forventet udgivelsestidspunkt: 3. kvartal 2013. CEBR: Branchernes IKT-udgifter og innovationsaktiviteter. 2013.

Figur 1. Andel af virksomheder, der angiver, at de har udført minimum én af innovationstyperne (produkt, proces, markedsføring eller organisatorisk innovation), 2007-2010

Regeringen ønsker at styrke rammerne for innovation og iværksætteri - også i IKT-erhvervene

Regeringen har gennem flere initiativer fokus på innovation og iværksætteri som centrale drivkræfter for vækst og jobskabelse. Det vil også komme IKT-erhvervene til gode.

Innovationsstrategien

Den nationale innovationsstrategi fra december 2012, »Danmark – løsningernes land«, skal bidrage til, at flere af Danmarks styrkepositioner inden for viden og erhvervsliv omsættes til ny vækst og jobskabelse. Den fokuserer på at skabe mere målrettede innovative løsninger på globale samfundsudfordringer, at styrke videnudvekslingen mellem videninstitutioner og virksomheder samt at understøtte mere innovation i uddannelserne. Som et af de 27 initiativer etableres et innovationscenter inden for IKT og life sciences i Indien i 2013. Indsatsen skal både styrke innovationen i IKT-erhvervene og innovativ anvendelse af IKT i det øvrige erhvervsliv, eksempelvis til at udvikle nye smartere produkter med indlejret IKT.

Markedsmodningsfonden

For at fremme vækst, beskæftigelse og eksport særligt i SMV'er med stort potentiale har regeringen taget initiativ til at etablere Markedsmodningsfonden (tidligere Fornyelsesfonden). Fonden har i alt 405 mio. kr. til over en 3-årig periode at støtte danske virksomheders markedsmodning af innovative produkter og serviceydelser, eksempelvis produkter med indlejret IKT. Næsten hvert projekt støttet af Fornyelsesfonden er helt eller delvist digitalt funderet.

LaunchPad

Erhvervs- og Vækstministeriet har netop søsat initiativet LaunchPad, der skal tiltrække lovende udenlandske iværksættere til Danmark, blandt andet inden for IKT-erhvervene. De udenlandske iværksættere skal være med til at skabe vækst og nye danske arbejdspladser og bidrage med international ekspertise til det hjemlige iværksætttermiljø. Ved at deltage i en konkurrence om forretningsplaner kan de internationale iværksættere få rådgivning og finansiering til at realisere deres forretningsplan. I august 2013 kommer i alt 30 udenlandske iværksættere til Danmark og bliver del af et acceleratorprogram..

IKT-erhvervenes eksportmuligheder

De danske IKT-erhverv er ikke udprægede eksporterhverv. Deres andel af den samlede eksport (4,5 pct. i 2010) er faldende og udgør en lavere andel af den samlede eksport end i langt flertallet af OECD-landene. Samtidig er underskuddet på den danske IKT-handelsbalance stigende¹⁴.

Der er dog positive tegn i eksporten inden for enkelte underbrancher. Der er stor vækst inden for delområder af IKT-service – som ellers samlet set har en relativ lav eksportintensitet. For eksempel er eksporten af data- og informationstje-

nester i perioden 2005 til 2011 steget med mere end 70 pct., svarende til en stigning på 4,6 mia. kr.¹⁵.

Stigningen inden for dette område kan være et tegn på, at dansk erhvervsliv har formået at udnytte en forskningsmæssig styrkeposition inden for dette område. En ny analyse peger på, at dansk IKT-forskning klarer sig særligt godt inden for blandt andet Big Data, hvor store mængder af data (eksempelvis fra sensorer, måleinstrumenter og videokameraer) transformeres til beslutningsinformation og forretningsideer og derigennem skaber økonomisk værdi¹⁶.

¹⁴ OECD: Information Economy Report. 2012.

¹⁵ DE-perspektiv 2010. Baseret på tal fra Danmarks Statistik.

Globale værdikæder

Samtidig er IKT-området i betydelig grad præget af globale værdikæder og store internationale virksomheder. Det kan medføre, at en traditionel eksporttilgang ikke viser de danske IKT-erhvervs fulde internationale markedspotentiale, som kan ligge i at have de mest værdiskabende dele af værdikæden, som bidrager til jobskabelse i Danmark, stærke IKT-miljøer og nye forretningsmuligheder.

Internationale IKT-virksomheder

Danmark har historisk set været i stand til at tiltrække udviklingsafdelinger fra flere store internationale IKT-virksomheder, og huser i dag en række udviklingscentre på IKT-området. Samtidig har danske globale IKT-virksomheder deres udviklingsafdelinger i Danmark. Der er imidlertid også flere, der er blevet lukket ned eller flyttet ud.

3. ØGET DIGITALISERING STYRKER ERHVERVSLIVETS KONKURRENCEEVNE

Dansk erhvervslivs anvendelse af de digitale muligheder bidrager til at øge produktiviteten og forbedre konkurrenceevnen. Værdien skabes ved digitalisering af virksomhedernes interne og eksterne processer, gennem indlejring af IKT i pro-

dukter og tjenester, og ved at anvende de digitale platforme til at skabe helt nye forretningsmodeller.

En stigende del af virksomhederne anvender digitale løsninger i deres forretning – til forretningsprocesser og til at gøre produkter mere intelligente, blandt andet via indlejret IKT. Samtidig er der fortsat et potentiale for at flere virksomheder – navnlig SMV'er – kan styrkes yderligere ved at anvende og integrere digitale løsninger og IKT, for eksempel i administrative processer, produktion, salg og forretningsudvikling.

Virksomhedernes digitaliseringsgrad

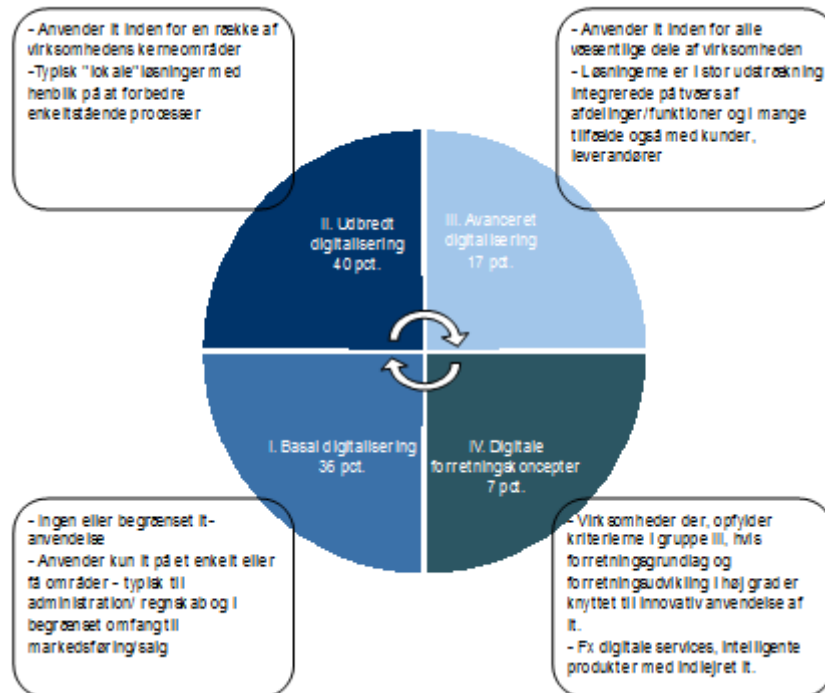
Virksomhederne har i varierende grad taget digitaliseringens muligheder til sig. En undersøgelse fra 2012 viser, at en betydelig del af virksomhederne i dansk erhvervsliv alene bruger digitale løsninger til relativt basale forretningsprocesser, såsom bogføring og regnskab, eller til enkeltstående funktioner i virksomhedens kerneforretning¹⁷. Tallene viser, at der fortsat er et uudnyttet potentiale for øget digitalisering.

17 pct. anvender IKT inden for alle væsentlige dele af forretningen og har digital integration med kunder og leverandører. Kun 7 pct. har udviklet egentlige digitale forretningskoncepter, hvor forretningen er knyttet til innovativ anvendelse af IKT. Disse digitale frontløbere findes på tværs af brancher og har oftest udviklet både digitale forretningskoncepter og indført systemer til automatisk dataudveksling mellem forskellige funktioner i virksomheden.

¹⁶ Damvad: Danske og internationale styrkepositioner på IKT-området. 2013.

¹⁷ IRIS Group: Digitalisering i dansk erhvervsliv. 2013.

Figur 2. Virksomhedernes digitaliseringsgrad

Kilde: IRIS Group: Digitalisering i dansk erhvervsliv. 2013.

IKT-kompetencer

Adgangen til IKT-kompetencer spiller en betydelig rolle for virksomhederne i digitaliseringen af deres forretning. Drivkræfterne for virksomhedernes anvendelse af IKT udvikler

sig i takt med, at virksomhederne i stigende grad digitaliseres – fra ønsket om større effektivitet til øget fokus på anvendelse af digitalisering til forretningsudvikling. Samtidig øges også

kravene generelt til arbejdsstyrkens kompetencer og til specialiserede IKT-kompetencer.

Godt 80 pct. af de IKT-uddannede er ansat uden for IKT-erhvervene¹⁸. De IKT-uddannede kan bidrage til implementering af digitale løsninger i virksomhederne, til at finde nye innovative måder at anvende IKT i produkter og tjenester og ikke mindst til digital forretningsudvikling.

Én ud af ti virksomheder har i 2011 rekrutteret eller forsøgt at rekruttere IKT-specialister. Hver tredje af disse virksomhe-

¹⁸ Egne beregninger (Erhvervsstyrelsen) på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik, 2013.

der har imidlertid oplevet vanskeligheder ved rekrutteringen¹⁹. Derfor er det positivt at konstatere, at der i 2012 er sket en stigning på 8 pct. i optaget på de videregående IKT-uddannelser. Væksten er særlig stor på it-erhvervsakademiuddannelserne, hvor den er på 10 pct. sammenlignet med 2011. På universiteterne har væksten været særlig stor hos gruppen af flerfaglige IKT-uddannelser. For eksempel er optaget af studerende på informationsvidenskabelige IKT-uddannelser steget med 13 pct.

¹⁹ Ibid.

Kompetenceløft

Regeringen har stort fokus på at give arbejdsstyrken et yderligere kompetenceløft. Senest er der med Vækstplan DK afsat 1 mia. kr. til mere og bedre voksen- og efteruddannelse. Og regeringen vil i 2013 komme med et udspil til en reform af erhvervsuddannelserne. Et øget fokus på arbejdsstyrkens kompetencer vil også komme IKT-området til gavn.

Digitalisering af forretningsprocesser styrker produktivitet og konkurrenceevne

Interne processer

Der er store gevinster ved, at virksomheder digitaliserer deres interne processer. En analyse viser, at hvis andelen af virksomheder, der har digitaliseret mindst én intern proces øges med ét procentpoint, øges bruttoværditilvæksten fra erhvervslivet med mellem 2,6 og 6,5 mia. kr. årligt²⁰.

Flere virksomheder anvender IKT i forretningsprocesser, eksempelvis ERP-software til at styre ressourcer på tværs og CRM-software til håndtering af kundeinformation²¹. Andelen er stigende og udgør i 2012 cirka 1/3 af virksomhederne. Andelen af virksomhederne, der anvender cloud computing²², er derimod faldet betydeligt fra 30 pct. i 2010 til 24 pct. i 2012.

²⁰ Center for Economic and Business Research (CEBR): Digitalization and productivity, 2011.

²¹ ERP står for Enterprise Resource Planning og CRM for Customer Relation Management.

²² IKT-services, som leveres og benyttes via internettet.

IKT og innovation

En ny analyse fra CEBR peger på en positiv sammenhæng mellem investeringer i IKT, sandsynlighed for innovation, og effekten af innovationsaktiviteterne på virksomhedernes produktivitet²³. Analysen viser, at virksomheder, der i 2007 investerede intensivt i IKT, havde en betydeligt større tendens til at være innovative inden for produkt-, markedsførings-, proces og/eller organisatorisk innovation, end virksomheder der ikke investerede intensivt i IKT.

Betragtes produktivitetsudviklingen for de samme virksomheder i den følgende periode 2007-2010, havde de IKT-intensive virksomheder i gennemsnit 2,4 procentpoint højere årlig produktivitetsvækst, end dem der ikke havde investeret intensivt i IKT.

IKT-intensive virksomheder får også større produktivitetsgvinster ud af deres innovation end ikke-IKT-intensive virksomheder. En kombination af produkt- og markedsføringsinnovation forklarer 32,5 pct. af forskellen i den årlige produktivitetsvækst på 2,4 procentpoint mellem IKT-intensive og IKT-passive virksomheder. Resten kan tilskrives andre faktorer såsom eksport og uddannelsesniveau.

²³ Center for Economic and Business Research (CEBR): ICT innovation and Productivity, 2013.

Rammerne for udvikling og anvendelse af digitale løsninger er styrket

Den Europæiske Regionalfond og Den Europæiske Socialfond understøtter blandt andet udvikling og anvendelse af digitale løsninger. Fondene har i perioden 2007-2013 støttet en række projekter, hvor formålet overordnet har været at skabe bedre forhold for vækst og beskæftigelse i Danmark ved at nyudvikle – eller øge anvendelsen af – digitale løsninger, værktøjer eller produkter. Under den konkurrenceudsatte pulje er der desuden i 2012 givet tilsagn om 19 mio. kr. fra Den Europæiske Socialfond og op til 9,95 mio. kr. fra Erhvervsstyrelsen til projektet »KOMP-AD - Kompetencesporet til øget automatisering og digitalisering i SMV'er«.

Digitalisering giver derudover virksomhederne nye muligheder i deres dialog med kunder, leverandører og andre samarbejdspartnere, som kan medvirke til blandt andet forbedret logistik, mere tilpassede produkter og tjenester og nye samarbejder omkring innovation. Cirka 60 pct. af virksomhederne anvendte i 2012 automatiseret dataudveksling med deres omverden. Det er en stigning på 10 procentpoint siden 2009²⁴.

E-handel

For mange virksomheder findes der ligeledes et stort potentiale i at udnytte internettets muligheder til at tilgå nye mar-

²⁴ Ibid.

keder gennem e-handel. Det gælder ikke mindst ved tværnational e-handel. Det digitale indre marked, hvor reglerne for tværnational handel i EU er tilpasset det digitale univers, åbner nye vækstmuligheder for dansk erhvervsliv. Europa-Kommissionen forventer, at antallet af personer, der shopper online i Europa, vil stige fra 141 til 190 millioner frem til 2014.

29 pct. af virksomhederne solgte i 2011 via nettet, hvilket er stort set samme niveau som året før²⁵. Ser man alene på SMV'erne solgte 22 pct. deres produkter og tjenester online i 2011 og 8 pct. havde tværnational e-handel. EU-gennemsnittene er henholdsvis 13 og 6 pct.²⁶.

²⁵ It-anvendelse i virksomheder, Danmarks Statistik, 2012.

Danske forbrugere e-handler i højere grad hos virksomheder i andre lande end omvendt. Ifølge Foreningen for Danske Internethandel (FDIH) lægger danske forbrugere 11 mia. kr. i udenlandske netbutikker, mens udenlandske forbrugere højst lægger 3 mia. kr. i danske netbutikker, hvilket medfører et e-handelsunderskud på cirka 8 mia. kr. for Danmark i forhold til de andre europæiske lande.

Innovativ produktudvikling gennem indlejring af IKT og digitale forretningsmodeller

Digitalisering giver virksomhederne nye muligheder for forretningsudvikling og produktudvikling. Indlejring af blandt andet software og sensorer i eksisterende eller helt nye produkter giver nye muligheder for kontrol, energibesparelse eller udvikling af nye funktionaliteter.

Digital forretningsudvikling

Internettet og den teknologiske udvikling åbner desuden muligheder for at tænke forretning på nye dynamiske måder. Cloud computing, mobile platforme, Big Data, anvendelse af apps og udbredelsen af sociale medier muliggør nye innovative måder at drive forretning for alle typer virksomheder, herunder digitale iværksættere.

²⁶ Europa-Kommissionen: Digital Agenda Scoreboard. 2012.

Cirka 7 pct. af de danske SMV'er har udviklet digitale forretningskoncepter, hvor de bygger deres kerneforretning på de digitale muligheder²⁷.

Indlejret IKT

Cirka 20 pct. af virksomhederne vurderes at have indlejret IKT i deres produkter²⁸. Der er for eksempel intelligent varmestyring indbygget i termostater, robotstøvsugere, der anvender infrarød sensor og fotocelle-teknologi til at gøre rent i hjemmet, og høreapparater, der bruger banebrydende teknologi til at sende lyden direkte fra fjernsynet til høreapparatet.

Den stigende anvendelse af indlejret IKT kan blandt andet aflæses i en stigning af antallet af såkaldte telemetriabonnementer²⁹. Det kan eksempelvis være til automatisk aflæsning af måledata for en enheds elforbrug eller ydelse. Antallet af telemetriabonnementer i Danmark er steget fra knap 200.000 i 2007 til knap 700.000 i 2012. Alene det seneste år har væksten været på 10,6 pct.³⁰.

²⁷ Kendte eksempler på digitale virksomheder er Spotify, Netflix og Endomondo, der leverer digitale produkter på en digital platform.

²⁸ IRIS Group: Digitalisering af dansk erhvervsliv. 2013.

²⁹ Abonnementer, som alene anvendes til kommunikationen mellem maskiner (M2M).

³⁰ Erhvervsstyrelsen: Telestistik – Andet halvår 2012.

IKT kan skabe værdi i krydsfeltet med andre erhverv

Regeringens vækstteams har fokus på, hvordan IKT kan bringes i anvendelse til at skabe nye produkter og markeder.

For eksempel har Vækstteamet for Energi og Klima sat fokus på det intelligente elnet, og koblingen mellem de tre net – el, gas og fjernvarme – med det formål at teste interaktionen dels mellem forskellige teknologier, dels mellem forskellige aktører.

Vækstteamet for de kreative erhverv og design har sat fokus på, hvordan den digitale udvikling påvirker de kreative erhverv. Udviklingen inden for IKT har skabt en hastigt voksende kreativ branche, der blandt andet producerer computerspil, læringsspil, applikationer og andet indhold, der distribueres via digitale kanaler til forskellige medieplatforme til smartphones, tablets og pc'er.

4. DIGITAL VÆKST I SAMSPIL MED DEN OFFENTLIGE SEKTOR

Danmark er i front med digitaliseringen af den offentlige sektor og ligger i toppen af alle internationale undersøgelser på området³¹. Det skyldes ikke mindst et tæt strategisk samarbejde mellem det statslige, regionale og kommunale niveau om den offentlige digitalisering. Der er det seneste år iværksat en række initiativer til digitalisering af det offentlige, som samtidig skaber styrkede rammer for erhvervslivet, blandt

³¹ OECD: Denmark: Efficient e-Government for Smarter Public Service Delivery. 2010.

andet i form af færre administrative byrder og nye forretnings- og eksportmuligheder.

Offentlig digitalisering

Som led i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015 er det målet, at al kommunikation mellem virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt. Fra 2013 har alle virksomheder en digital postkasse, som alle offentlige breve kan sendes til. I takt med, at de digitale systemer er parate, bliver det gjort obligatorisk for virksomhederne at benytte dem.

Lettelse vej til vækst for virksomhederne - den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi

- Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2011-2015 er den fjerde i rækken af nationale strategier, som er indgået i et samarbejde mellem staten, regionerne og kommunerne.
- Strategien sætter blandt andet fokus på at give erhvervslivet hurtigere sagsbehandling og lettelse af de administrative byrder.
- Arbejdsgange hos offentlige myndigheder automatiseres og digitaliseres, blandt andet for at undgå at virksomhederne skal indberette de samme oplysninger flere gange til forskellige myndigheder.
- Kommunikation mellem virksomheder og diverse offentlige myndigheder skal foregå digitalt.
- De data, som den offentlige sektor indsamler, skal i større omfang gøres tilgængelige, så de kan genanvendes i erhvervslivet.

Digitale regnskaber

Den 30. juni 2012 blev det obligatorisk for danske virksomheder at indberette deres regnskaber digitalt. Overgangen til digital indberetning sker gradvist. De mindste virksomheder

overgik i løbet af 2012, mens de større og børsnoterede virksomheder følger efter i 2013-14. For de små virksomheder går overgangen til digital indberetning godt med 95 pct. af indberetningerne foretaget digitalt.

Virk.dk

Portalen Virk.dk er den fællesoffentlige digitale servicekanal over for virksomhederne. Virk.dk kan blandt andet anvendes

ved oprettelse af ny virksomhed og til at gennemføre indberetninger til det offentlige. I 2012 blev portalen udbygget med en personlig side til den enkelte virksomhed.

Virk.dk

- Der blev i 2012 foretaget 3,5 mio. indberetninger via Virk.dk. En stigning på 12 pct. i forhold til 2011.
- I gennemsnit registrerer 800 nye virksomheder sig på Virk.dk hver uge.
- Mit Virk er virksomhedernes personaliserede indgang til Virk.dk. Her kan virksomheder modtage beskeder med information og frister fra relevante myndigheder, se en historik over deres indberetninger, oprette genveje samt tilgå og rette deres virksomhedsoplysninger.
- »Født digital« sørger for, at man i umiddelbar forlængelse af registrering af sin virksomhed bliver guidet videre til også at tilmelde sig en digital signatur (NemID medarbejdersignatur), en NemKonto til offentlige udbetalinger og en sikker digital postkasse til post fra det offentlige.
- Der blev i 2012 udviklet en fællesoffentlig designmanual, der hjælper offentlige myndigheder til at udvikle bedre selvbetjeningsløsninger til virksomhederne.

Sikkerhed og tryghed

En af de centrale forudsætninger for digital vækst er, at det er sikkert for brugerne at anvende de digitale systemer. NemID, som blev udviklet i samarbejde mellem det offentlige og den

finansielle sektor, giver sikker identifikation på de digitale kanaler. Med etablering af Center for Cybersikkerhed i december 2012 har regeringen styrket den statslige indsats mod internetbaserede angreb mod det danske samfund.

NemID og Center for Cybersikkerhed**NemID**

- Med NemID har private og offentlige virksomheder og borgerne en fælles digital identifikations- og autentifikationsløsning, der giver et højt sikkerhedsniveau.
- 3,7 mio. borgere har i dag NemID, og løsningen har været brugt over 1 milliard gange siden lanceringen i sommeren 2010.
- NemID til brug på borgernes smartphones og tablets forventes lanceret omkring udgangen af 2013 eller starten af 2014. NemID til virksomheder (medarbejdersignatur) forventes at følge umiddelbart derefter.
- Ud over bankerne og den offentlige sektor har cirka 400 private virksomheder indgået en aftale om at tilbyde log-in med NemID på deres hjemmesider.

Center for Cybersikkerhed

- Center for Cybersikkerhed ved Forsvarets Efterretningstjeneste har som hovedopgave at styrke Danmarks modstanddygtighed i forhold til trusler rettet mod samfundsvigtige IKT-systemer i den offentlige sektor og inden for kritiske sektorer som energi, tele og finans.
- Truslerne kan blandt andet omfatte internetbaseret spionage, tyveri af intellektuel ejendom og forretningshemmeligheder såsom forretningsplaner, teknisk knowhow, budgetter, aftaler mv. I 2012 har centeret i flere tilfælde bistået berørte institutioner med at bekæmpe målrettede angreb.
- Centerets varslings-tjeneste, GovCERT, forestår varsling om og imødegåelse af cyberangreb. I 2011 blev det muligt for private virksomheder, som beskæftiger sig med samfundskritisk IKT-infrastruktur, at blive tilsluttet GovCERT.

Strategi for digital velfærd

Regeringen, KL og Danske Regioner samarbejder om en strategi for digital velfærd, som forventes lanceret i 2013. Strategiens initiativer forventes at forøge den offentlige efterspørg-

sel efter nye, effektive digitale velfærdsløsninger. Det kan bidrage til at skabe vækst og arbejdspladser i virksomheder fra såvel IKT-erhvervene som andre relevante brancher.

Digitalisering på sundhedsområdet

Standarder for sundheds-it

- Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har udstedt en bekendtgørelse om standarder for it-anvendelsen i sundhedsvæsenet. Standardiseringsarbejdet vil bidrage til at forbedre vilkårene for udvikling, produktion og salgspotentialet for danske IKT-virksomheder.
- Krav til standarder fastlægges af National Sundheds-IT blandt andet gennem løbende opdateringer af et standardkatalog indeholdende cirka 400 it-standarder.

Telemedicin

- Med udgangspunkt i den nationale handlingsplan for udbredelse af telemedicin, som er en del af digitaliseringsstrategien 2011-2015, har regeringen, regionerne og kommunerne aftalt at afsætte 80 mio. kr. til demonstration og udbredelse af en række telemedicinske løsninger.
- Samtidig sættes der fart på arbejdet med at fastsætte standarder på området, så de telemedicinske løsninger kan hænge sammen med eksisterende IKT-systemer på sygehuse, i kommunerne og hos de praktiserende læger.

Digitalisering af sundhedsforskningen

- Regeringen ønsker at fastholde Danmarks førerposition inden for klinisk sundhedsvidenskabelig forskning samt at tiltrække internationale forskningsprojekter til landet.
- Ved at samle alle kliniske forsøg på en portal skabes der en mere samlet og væsentlig billigere løsning, der kan understøtte, at forskere kan samle et bestemt antal forsøgspersoner forholdsvist hurtigt.
- I foråret 2012 blev alle de nationale sundhedsregistre m.v. samlet i regi af Statens Serum Institut, der også huser den nyåbnede nationale biobank.
- I 2012 blev SPIR-plattformen »Patient@home - innovativ velfærdsteknologi til det 21. århundrede« iværksat for at gennemføre offentligt-privat samarbejde om forskning, udvikling og innovation inden for telemonitorering, rehabilitering og pleje. Rådet for Teknologi og Innovation og Det Strategiske Forskningsråd har bevilget 70 mio. kr. til platformen i perioden 2012-2018.

Innovativt offentligt samarbejde med den private sektor

Offentlige indkøb

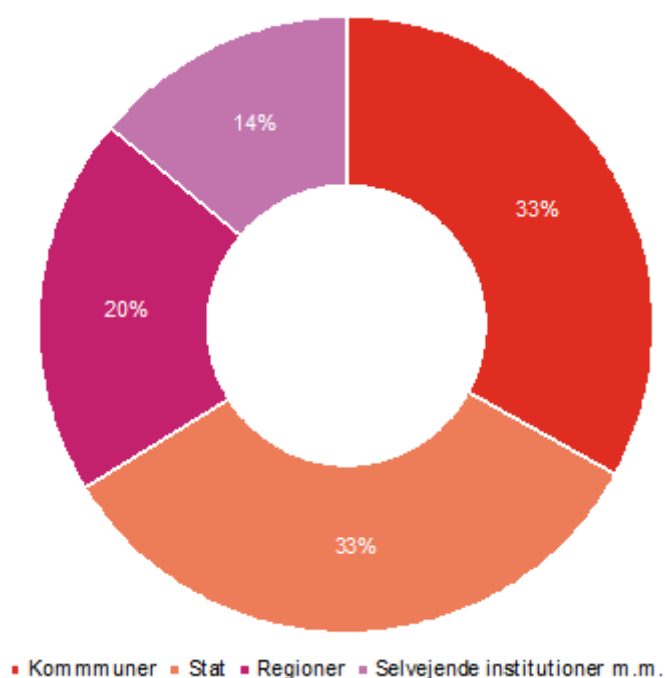
Den offentlige sektor købte i 2012 it- og telerelaterede ydelser for cirka 18 mia. kr. Tallet er steget gennem årene fra cirka 15 mia. kr. i 2010 til 17 mia. kr. i 2011 og fordeler sig på stat, regioner, kommuner og selvejende institutioner og selskaber (primært inden for uddannelse, forsyning og transport)³².

Når det offentlige køber ind, er det afgørende, at der købes intelligent ind, så den offentlige sektor får mest muligt for pengene og samtidig understøtter værdiskabelse i det private erhvervsliv. Regeringen lancerer derfor i 2013 en strategi for intelligent offentligt indkøb.

Den udbredte digitalisering i den offentlige sektor giver danske IKT-virksomheder muligheder for at vise, hvad de kan på hjemmemarkedet, og øger dermed deres eksportmuligheder. Samtidig kan innovative virksomheder ofte genanvende dele af de offentlige løsninger i forhold til løsninger rettet mod det private erhvervsliv.

³² Oplysninger fra Center for Digital Forvaltning (CEDI).

Figur 3. Fordeling af offentlige investeringer i it- og telerelaterede ydelser, 2012

Virksomheder, der arbejder med at skabe løsninger baseret på cloud computing, kan drage fordel af, at deres løsninger

overholder de relativt strenge krav til beskyttelse af personoplysninger, som den offentlige sektor er underlagt.

Klarere rammer for offentlig anvendelse af cloud computing

Den offentlige sektor kan drage betydelig nytte af at anvende IKT-relaterede ydelser, som via internettet leveres fra eksterne leverandører. Cloud computing kan eksempelvis dreje sig om serverkapacitet, software og tjenester.

Fordelene er blandt andet fleksibel adgang, enkel administration og ofte en mere simpel eller billigere betalingsmodel. Samtidig er det muligt at skalere cloud serveren, så hvis behovet stiger, kan man let ændre i sit set-up. På denne måde er man fri for at skulle foretage pludselige investeringer i dyr hardware.

Reglerne for beskyttelse af personoplysninger har imidlertid været en udfordring for udbredelse af cloud-baserede løsninger i den offentlige sektor. En arbejdsgruppe med deltagelse af Digitaliseringsstyrelsen, Justitsministeriet og Datatilsynet har derfor set på, hvordan man kan justere regler, der unødigt forhindrer brugen af løsninger med cloud computing i det offentlige. Arbejdsgruppen afleverede sine anbefalinger i efteråret 2012. På baggrund af anbefalingerne er der igangsat en tilpasning af reglerne på området, som forventes afsluttet medio 2013.

Standardisering

Standarder, som sikrer, at forskellige IKT-systemer kan tale sammen (interoperabilitet), er en væsentlig forudsætning for, at der kan skabes den nødvendige sammenhæng i den offentlige sektor, og er også til gavn for erhvervslivet.

Et godt eksempel på offentligt standardiseringsarbejde er det offentlige faktureringsystem, NemHandel, som mange virksomheder i dag bruger, når de handler med hinanden.

Andelen af virksomhederne, der anvender NemHandel, er steget fra 19 til 28 pct. fra 2011 til 2012. Størstedelen anvender systemet til fakturering af det offentlige, men der kan samtidig observeres en betydelig stigning i anvendelsen mellem virksomhederne³³.

³³ Danmarks Statistik. IT-anvendelse i virksomheder. 2012.

NemHandel – OpenPEPPOL

NemHandel er en offentligt udviklet teknologi, der gør det let for virksomheder at sende fakturaer og andre elektroniske forretningsdokumenter nemt og sikkert via internettet. Teknologien understøtter hele e-handelsprocessen fra udveksling af ordrer, ordrebekræftelser, varekataloger og kreditnotaer til rykkere. Det har været et krav at fakturere offentlige myndigheder via NemHandel siden 1. maj 2011.

Teknologien er udviklet som open source, så alle frit kan indbygge NemHandel i deres software. Dette har flere store softwarevirksomheder gjort, og mange private virksomheder benytter derfor NemHandel til indbyrdes fakturering.

På EU-niveau spiller NemHandel sammen med OpenPEPPOL, som gør det muligt for alle offentlige myndigheder at modtage elektroniske fakturaer, når de handler med leverandører fra andre EU-lande. Private virksomheder kan også bruge de standardiserede komponenter og infrastrukturen fra OpenPEPPOL og kan dermed digitalisere hele forretningsprocessen, når de handler med hinanden på tværs af landegrænser.

Den europæiske standardiseringsforordning, som blev forhandlet på plads under dansk EU-formandskab i 2012, åbner mulighed for at anvende relevante IKT-specifikationer i offentlige udbud med henblik på at bidrage til at reducere administrationsomkostninger i det offentlige, styrke konkurrencen blandt leverandører samt øge interoperabiliteten i offentlige systemer.

Offentlige data

Det offentlige besidder store mængder af data, som kan være værdifulde for den private sektor – ikke mindst hvis dataene

er digitale og af høj kvalitet. Offentlige data kan både bruges til at effektivisere interne processer i virksomhederne og til udvikling af helt nye typer af digitale produkter og tjenester.

I oktober 2012 lancerede regeringen og KL et program, som har fokus på, at såkaldte grunddata skal genanvendes på tværs af den offentlige sektor, og at virksomheder skal have mulighed for at genanvende de pågældende data uden at skulle betale for dem.

Grunddataprogrammet

Grunddata bruges på tværs af hele den offentlige sektor og er fundamentet for, at myndighederne kan varetage deres opgaver korrekt og dermed bidrage positivt til hele samfundets effektivitet.

Med grunddataprogrammet vil staten rydde op i og forbedre flere registre med centrale offentlige data. Det betyder færre udgifter til administration, samtidig med at borgere og virksomheder slipper for at give det offentlige de samme oplysninger flere gange.

Grunddata har også stor værdi for den private sektor. Dels fordi virksomheder bruger disse data i deres interne processer, dels fordi informationerne i de offentlige data kan udnyttes til helt nye typer af digitale produkter og tjenester. En række grunddata bliver derfor gjort frit og gratis tilgængeligt for alle – også virksomheder og borgere.

Fra maj 2013 vil det være muligt at købe digitale regnskabsdata på CVR.dk. Disse data vil skabe en gennemsigtighed for regnskabsbrugerne og medvirke til at opnå en bedre økonomistyring og forretningsudvikling. Herudover kan digitale regnskabsdata skabe innovation og vækst, da andre virksomheder kan få nemmere adgang til regnskabsdata til udvikling af nye forretningskoncepter.

5. GOD INFRASTRUKTUR: EN FORUDSÆTNING FOR DEN DIGITALE VÆKST

En velfungerende bredbåndsinfrastruktur og god mobildækning er en forudsætning for, at virksomheder og borgere i hele Danmark kan drage fordel af den digitale udvikling, uanset hvor i landet de befinder sig, og derved få fuldt udbytte af mulighederne i den digitale økonomi.

Danmark har en veludviklet digital infrastruktur. Der er dog områder, hvor virksomheder og forbrugere ikke kan få den mobilforbindelse eller den bredbåndshastighed, de ønsker. Samtidig halter efterspørgslen efter bredbånd med høje hastigheder efter de muligheder, som infrastrukturen giver.

Adgang til bredbånd og mobildækning skal være god i hele Danmark

Bredbåndsdækning

Danmark er i top 3 blandt OECD-landene målt på antallet af bredbåndsforbindelser pr. 100 indbyggere³⁴. En voksende andel af husstande og virksomheder har det seneste år fået ad-

³⁴ Danmark har 38,3 bredbåndsforbindelser pr. 100 indbyggere, OECD. Juni 2012.

gang til bredbånd med høje hastigheder. Andelen med adgang til bredbåndsforbindelser med 100 Mbit/s download er steget fra cirka 38 pct. medio 2011 til 65 pct. medio 2012. I samme periode er andelen med adgang til 30 Mbit/s upload steget fra 35 til 39 pct.³⁵ Danmark er således godt på vej mod realiseringen af regeringens målsætninger om, at alle husstande og virksomheder senest i 2020 skal have adgang til bredbåndsforbindelser med hastigheder på mindst 100 Mbit/s download.

Uploadhastigheder

Regeringen har i marts 2013 fastsat en målsætning om, at alle husstande og virksomheder senest i 2020 skal have adgang til uploadhastigheder på mindst 30 Mbit/s. Målsætningen afspejler, at virksomheder og borgere i stigende grad skal kunne skabe og dele indhold på nettet. Medio 2011 havde 35 pct. adgang til 30 Mbit/s upload, hvilket medio 2012 var steget til 39 pct.

Andelen af solgte abonnementer på bredbåndsforbindelser med høje hastigheder halter imidlertid efter adgangen. Ultimo 2012 var det cirka én pct. af de danske bredbåndsabonnementer, der havde en markedsført download-hastig-

³⁵ Erhvervsstyrelsen: Bredbåndskortlægning 2012.

hed på mindst 100 Mbit/s. Det er en del mindre end for eksempel i Sverige, hvor over 16 pct. af bredbåndsabonnementerne ultimo 2011 var på minimum 100 Mbit/s³⁶.

Dog tegner danske erhvervsvirksomheder i stigende grad abonnement på højhastighedsforbindelser. I 2012 havde 16

pct. af virksomhederne en forbindelse på mindst 100 Mbit/s, hvilket er en stigning fra 10 pct. året før.

³⁶ Europa-Kommissionen: Digital Agenda Scoreboard 2011. Erhvervsstyrelsen: Telestatistik – Andet halvår 2012.

Tabel 2. Bredbåndshastigheder 2012

Minimum - hastighed	Download		Upload	
	Pct. med mulighed ^a , medio 2012	Andel (pct.) af solgte bredbånds-abonnementer, ultimo 2012	Pct. med mulighed, medio 2012	Andel (pct.) af solgte bredbånds-abonnementer, ultimo 2012
100 Mbit/s	65	1,1	32	0,6
50 Mbit/s	77	4,3	38	2,3
30 Mbit/s	83	14,4	39	8,9
10 Mbit/s	97	73,5	79	16,3
2 Mbit/s	99,9	95,8	97	45,7

a. »Pct. med mulighed« angiver her andelen af husstande og virksomheder, der har adgang til en bredbåndsinfrastruktur, som understøtter de enkelte hastigheder.

Kilde: Erhvervsstyrelsen: Bredbåndskortlægning 2012 og Telestatistik - Andet halvår 2012.

Mobildækning

Danmark har også en mobildækning med 3G, som er på linje med de bedste lande i Europa³⁷, og set i international sammenhæng er mobildækningen i Danmark god. Den seneste

³⁷ Europa-Kommissionen: Digital Agenda Scoreboard 2010.

mobilkortlægning viser, at 477 af Danmarks i alt 586 postnumre har en geografisk udendørsdækning på mere end 99 pct. fra mindst et mobilskab³⁸.

³⁸ Erhvervsstyrelsen: Mobilkortlægning 2012.

Styrket adgang til mobilt bredbånd i hele landet

Frekvenser til trådløst og mobilt bredbånd

Regeringen har sat fokus på, at det offentlige kan stille dækningskrav i forbindelse med frekvensauktioner og kommunale indkøb af bredbånd og mobilforbindelser, så der kan skabes bedre dækning i områder, hvor dækningen er mindre god.

For at forbedre udrulningen af bredbåndsinfrastruktur har regeringen stillet dækningskrav i 800 MHz-auktionen, som blev holdt i 2012. Dækningskravet vil bidrage til, at 99,8 pct. af alle husstande, virksomheder og sommerhuse i 207 postnumre senest i 2015 vil kunne få adgang til mobilt bredbånd med en oplevet hastighed på minimum 10 Mbit/s. Bredbåndshastighederne i nettene forventes desuden at blive forøget betragteligt de kommende år som følge af den teknologiske udvikling. Regeringen vil også ved kommende frekvensauktioner have fokus på muligheden for at fastsætte dækningskrav.

I 2016 og 2018 skal der gennemføres auktioner over frekvenser i henholdsvis 1800 MHz-frekvensbåndet og 900 MHz-frekvensbåndet, som er velegnede til mobilt bredbånd og mobiltale. Desuden forventes det, at det i internationalt regi i 2015 besluttes at åbne for brug af mobilt bredbånd i blandt andet 700 MHz-frekvensbåndet, som i dag anvendes til tv, men som vil være særligt velegnet til at skabe dækning med bredbånd i yderområder.

Bedre kommunale muligheder for bredbåndsudrulning

Med regeringens udspil om bedre bredbånd og mobildækning i hele Danmark forbedres kommunernes muligheder for at fremme bedre bredbåndsdækning i de områder, hvor der er dårlig dækning. Det gøres blandt andet klart, at kommunerne fremover kan stille krav til mobil- og bredbåndsdækningen i forbindelse med kommunale indkøb af bredbånd til institutioner og medarbejdere.

Samtidig undersøges det, hvordan kommuner kan gives bedre muligheder for at fremme bredbånd, eksempelvis ved at stille passiv infrastruktur til rådighed.

Bredbånd på Bornholm

Med Vækstplan DK er der afsat 30 mio. kr. årligt i 2014 og 2015 til fremme af højhastighedsbredbånd på Bornholm. Adgangen til højhastighedsforbindelser på Bornholm ligger væsentligt under landsgennemsnittet, hvor omkring 13.000 husstande og virksomheder ikke kan få adgang til 30 Mbit/s download.

I marts 2013 lancerede regeringen udspillet Bedre bredbånd og mobildækning i hele Danmark. Med udspillet ønsker regeringen at bidrage til at skabe en digital infrastruktur i ver-

densklasse som grundlag for øget digitalisering og vækst i hele Danmark.

Investeringer i IKT-infrastruktur

Rammerne for investeringer i den digitale infrastruktur er det telepolitiske forlig fra 1999, hvor markedet som udgangs-

punkt forestår udbygningen af infrastrukturen på teknologineutrale rammevilkår.

Bedre rammer for investeringer i IKT-infrastruktur

Med udspillet om Bedre bredbånd og mobildækning i hele Danmark forbedres rammerne for branchens fortsatte investeringer i bredbånds- og mobiltaledækning. Regeringen har blandt andet gennemført en ændring af planloven, således at der ikke kræves landzonetilladelse til etablering af antenner på eksisterende master, der anvendes til offentlig mobilkommunikation, samt på siloer og høje skorstene.

Desuden vil Erhvervs- og Vækstministeriet udarbejde en vejledning til kommuner og statslige institutioner om lejevilkår og juridiske rammer for mobilmaster med henblik på at fremme en mere ensartet og gennemsigtig praksis på området og undgå store ubegrundede huslejstigninger.

Gennemsigtighed og konkurrence

Gennemsigtighed og konkurrence på telemarkedet bidrager til, at borgere og virksomheder har et reelt valg mellem for-

eksempel pris og kvalitet, når de skal vælge mellem forskellige teleprodukter. En effektiv konkurrence kan samtidig bidrage til udvikling af nye digitale tjenester.

Konkurrenceforhold

Erhvervsstyrelsen pålagde i 2012 TDC en række nye forpligtelser, der har til formål at gøre det lettere at konkurrere med TDC om at tilbyde bredbånd. Blandt andet er TDC pålagt en ny forpligtelse om prisklemmer. Det vil sige, at forskellen mellem TDC's engrospriser og slutbrugerpriser skal gøre det muligt for andre selskaber at få en positiv indtjening i konkurrencen med TDC.

Desuden skal TDC tilbyde sine konkurrenter en såkaldt virtuel adgang til den infrastruktur, der bruges til udbud af bredbånd. Det giver konkurrenterne mulighed for at tilbyde bredbånd med høje hastigheder uden at skulle foretage større investeringer og til lavere priser, end de priser der gælder i dag.

Erhvervsstyrelsen fastsætter de priser, som TDC's konkurrenter skal betale TDC for at få adgang til selskabets infrastruktur. Senest har Erhvervsstyrelsen sænket priserne på en række engrosprodukter på bredbåndsmarkedet, som betyder, at blandt andet bredbåndsforbindelser og bredbånds-tv kan blive billigere.

Analyse af bredbåndsmarkedet

Erhvervs- og Vækstministeriet vil i løbet af 2013 med inddragelse af aktørerne på markedet gennemføre en bred analyse af konkurrencen på bredbåndsmarkedet, der ligger ud over det, Erhvervsstyrelsen som telemyndighed allerede tager stilling til i sine markedsanalyser. Analysen vil blandt andet se på tv-indholdsområdets betydning for konkurrencen på bredbåndsmarkedet. Initiativet vil kunne styrke konkurrencen på bredbåndsmarkedet og dermed gavne forbrugerne i form af flere valgmuligheder og lavere priser.

Gennemsigtighed på mobilområdet

Erhvervs- og Vækstministeriet vil desuden sammen med blandt andet Forbrugerrådet og Telekommunikationsindustrien iværksætte initiativer, der skal forbedre gennemsigtigheden på mobilområdet, herunder bedre oplysning om mo-

biltelefoners antennekvalitet. Erhvervsstyrelsen vil endvidere udvikle en app, der viser dækningen, når forbrugere bevæger sig rundt i landskabet, så den oplevede dækning kan sammenlignes.

Erhvervsstyrelsen har foretaget en kortlægning af den »oplevede mobildækning« i Danmark. Kortlægningen er foretaget på baggrund af målinger, som Teknologisk Institut har foretaget af den udendørs mobildækning for tale på 417 udvalgte steder i Danmark.

Målingerne viser, at mobildækningen for udendørs tale generelt er god, men at typen af mobiltelefon har betydning for muligheden for at foretage opkald. Målingerne viser desuden, at der er forskel på dækningen fra de fire mobilsekskabers net. Det er derfor muligt, at man ved at skifte til et andet mobilsekskab kan opnå dækning der, hvor man bruger mobiltelefonen mest.

Gennemsigtighed for forbrugerne

Europæisk mærkningsordning for mobiltelefoners antennekvalitet

Erhvervs- og Vækstministeriet iværksætter en undersøgelse af mobiltelefoners modtageegenskaber, som færdiggøres i 2013. Ligeledes vil regeringen arbejde for en europæisk mærkningsordning for mobiltelefoners antennekvalitet. Mærkningsordningen skal give mulighed for at få oplysninger om mobiltelefoners modtageegenskaber, så forbrugerne har bedre mulighed for at sammenligne de enkelte telefonmodeller.

Forbedret bredbåndskortlægning

Erhvervs- og Vækstministeriet har igangsat et pilotforsøg for at udarbejde en mere detaljeret bredbåndskortlægning, så der gives bedre viden om bredbåndsdækningen lokalt. Samtidig udvides den eksisterende bredbåndsmåler med en kort-funktionalitet, der giver brugerne mulighed for et overblik over faktiske bredbåndshastigheder.

Vejledning om cookieregler

Beskyttelsen af brugerens privatsfære ved færden på internettet er essentiel for at opretholde tilliden til nettet og derved også for udviklingen af det digitale marked. Der er både i Danmark og på europæisk plan stort fokus på privatlivsbeskyttelsen på nettet blandt andet med cookiereglerne og de igangværende forhandlinger om en ny databeskyttelsesforordning. Erhvervsstyrelsen udsendte i april 2013 en opdateret vejledning til cookiereglerne, der præciserer kravene til information og samtykke ved anvendelse af cookies i forbindelse med elektroniske tjenester. Formålet med reglerne er at beskytte brugeren af digitale tjeneesters privatliv og således også bevare tilliden til nettet.

EU's roaming-aftale

Danmark er fortsat involveret i arbejdet med at implementere roaming-aftalen, som det danske EU-formandskab forhandlede på plads i starten af 2012. Aftalen sikrer mobilkunder i Europa billigere opkald på tværs af landegrænserne og lavere priser på datatrafik.

I 2012 faldt prisen for brug af datatrafik i udlandet således fra cirka 20 kr. pr. MB til 6,5 kr. pr. MB som følge af aftalen. I juli 2013 falder prisen yderligere til godt 4 kr. pr. MB, ligesom prisen for at ringe hjem vil falde med over 30 pct. fra 2012 til 2013. Aftalen indeholder også strukturelle tiltag, som sikrer større transparens og øget konkurrence. Teleselskaberne har således lanceret tilbud på særlige roaming-aftaler, som giver mulighed for endnu lavere priser. Hertil kommer, at også nye selskaber har lanceret roaming-aftaler med lavere priser end fastsat i den politiske aftale.

Hermed slutter redegørelsen.